

Kansen voor iedereen

Politieke wensen van mensen met een beperking

Het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap wordt binnenkort van kracht in Nederland. Een heuglijk feit. Want hiermee zegt ons land dat mensen met een beperking het mensenrecht (!) hebben om aan de samenleving mee te doen!

Praktisch alle politieke partijen steunen de ratificatie van het VN-verdrag. Dat is mooi, maar het scheidt ook verplichtingen. Er moeten nu stappen worden gezet. **De CG-Raad en Platform VG roepen de politieke partijen daarom op om chronisch zieken en gehandicapten echt gelijke kansen te bieden.** Dat wordt wat ons betreft de belangrijkste opdracht van het komende kabinet!

Durf te hervormen

In Nederland leven ruim twee miljoen mensen met een beperking. Velen zijn maatschappelijk en economisch minder actief dan zij zouden willen. Omdat de samenleving onvoldoende rekening met hen houdt. Dat moet en kan anders.

Het VN-verdrag biedt een krachtige basis om de samenleving zo te hervormen dat ook mensen met een beperking volop kunnen meedoen. Maar dat vergt durf van de politieke partijen. De durf om het echt anders te doen, om echt te hervormen.

Denk inclusief

Echt hervormen begint met zelfbeschikkingsrecht. Mensen met een beperking willen niet betutteld worden. Ook niet als ze veel zorg en ondersteuning nodig hebben. Dat vraagt de durf om echt te kiezen voor keuzevrijheid en eigen regie.

Zelfbeschikkingsrecht houdt ook in dat mensen met een beperking zich net als iedereen volop kunnen ontwikkelen. Op school maar ook in het werk. Scholen en werkgevers moeten 'hun poorten' veel meer openstellen voor deze groep.

Handelen in de geest van het VN-verdrag betekent de autonomie van mensen met een beperking erkennen. Meedoen aan de samenleving moet voor iedereen mogelijk zijn. Voldoende inkomen en betaalbare zorg en voorzieningen zijn daarvoor nodig. Echt hervormen betekent kiezen voor een toegankelijke samenleving. Het moet vanzelfsprekend zijn dat mensen met een beperking zelfstandig kunnen reizen, gebouwen in kunnen of websites bezoeken.

Ga het doen

De CG-Raad en Platform VG doen hier vier voorstellen om Nederland te hervormen in de geest van het VN-Verdrag. Het doel is een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen heeft.

Politici grijp die kans. Want ja, het kan! Maak van Nederland een samenleving waarin iedereen volop mogelijkheden heeft om mee te doen en zich te ontwikkelen.

Ja, het kan!

Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland

1. Maak de samenleving toegankelijk voor iedereen

Toegankelijkheid is een basisvoorwaarde om te kunnen meedoen.

In een toegankelijke samenleving kunnen meer burgers zelfstandig reizen, winkelen, uitgaan, websites bezoeken...

Zelfstandig reizen stelt eisen aan het openbaar vervoer. Treinen, bussen en stations moeten toegankelijk zijn voor iedereen. De Tweede Kamer vindt dat toegankelijk openbaar vervoer in 2030 moet zijn gerealiseerd. Dat duurt nog 18 jaar. Toch lijkt het erop dat we de planning niet halen. Dat mag niet!

Het is verder belangrijk dat nieuwe treinen, bussen en stations voor iedereen toegankelijk worden ontworpen en gebouwd. Dat is veel goedkoper dan achteraf aanpassen. Hetzelfde geldt voor woningen, kantoren, winkels, theaters, openbare gebouwen en scholen. Ontoegankelijk bouwen is in strijd met het VN-verdrag. De toegankelijkheidsregels in het Bouwbesluit moeten daarom worden aangescherpt en er moet beter toezien worden op de naleving. Ook bij de

inrichting van de openbare ruimte, bijvoorbeeld bij stadsvernieuwing en in nieuwbouwwijken, moet toegankelijkheid voor iedereen het uitgangspunt zijn.

Toegang tot de digitale samenleving is net zo belangrijk. Alle overheidswebsites moeten voldoen aan de drempelvrijcriteria en in begrijpelijke taal geschreven zijn. En vanzelfsprekend moeten belangrijke digitale systemen, zoals pin- en bankpassen, internetbankieren en de OV-chipkaart, voor iedereen begrijpelijk en eenvoudig bruikbaar zijn.

Toegankelijkheid kost geld, maar levert uiteindelijk meer geld op. Het stimuleert de economie als iedereen kan meedoen. Bovendien zijn in een inclusieve samenleving minder aparte voorzieningen nodig.

Wat kan de politiek doen?

- Zorg dat de gemaakte afspraken over toegankelijkheid van het openbaar vervoer strikt worden nagekomen.
- Verbeter de bruikbaarheid van de OV-chipkaart voor o.a. mensen met een visuele en verstandelijke beperking.
- Verscherp de eisen voor de toegankelijkheid van openbare ruimte en (openbare) gebouwen.
- Zie beter toe op naleving van de toegankelijkheidsvoorschriften uit het Bouwbesluit.
- Neem in de komende Omgevingswet heldere regels op voor een toegankelijke openbare ruimte.
- Maak alle websites van gemeenten en rijksoverheid voor iedereen toegankelijk, in eenvoudige, begrijpelijke taal.

2. Organiseer écht passend onderwijs voor iedereen

Ieder kind heeft recht op goed onderwijs. Helaas is dit recht voor kinderen met een beperking vaak moeilijk te verzilveren.

Dat is doodzonde want goed onderwijs leidt tot minder onderpresteren en uitval van leerlingen. Het bevordert bovendien de zelfredzaamheid, vergroot de kans op een betaalde baan en de mogelijkheden om mee te doen in de samenleving.

Goed onderwijs voor kinderen met beperkingen is alleen mogelijk als zij de juiste ondersteuning krijgen. Zoals goede hulpmiddelen, aangepast lesmateriaal en deskundige begeleiding door leerkrachten. De ondersteuning moet gericht zijn op de mogelijkheden van het kind en zijn afgestemd op de zorg en voorzieningen thuis.

De kwaliteit van onderwijs aan leerlingen kan en moet beter, zowel in het speciaal als regulier onderwijs. Verbetering van de vaardigheden van leraren om kinderen met een beperking goed les te geven, is daarom noodzakelijk.

De kennis die ouders hebben over hun kind is bijzonder waardevol en draagt bij aan goed onderwijs. Het is daarom van groot belang om ouders meer bij het onderwijs te betrekken en ze meer inspraak op school te geven.

Kinderen met een beperking weigeren omdat het schoolgebouw ontoegankelijk is of omdat ze veel extra ondersteuning nodig hebben, is onacceptabel. Ieder kind is welkom.

Wat kan de politiek doen?

- Garandeer op iedere school goede ondersteuning en zorg.
- Geef ouders een sterke positie in het onderwijs.
- Regel voor ouders het recht op keuzevrijheid voor een passende school.
- Geef ouders instemmingsrecht als het gaat om de ondersteuning voor hun kind.
- Zorg voor een onafhankelijke indicatiestelling.
- Investeer in kwaliteit van onderwijs aan leerlingen met een beperking.
- Verbeter de richtlijnen voor de toegankelijkheid van schoolgebouwen.
- Investeer in het vergroten van de acceptatie van leerlingen met een beperking in de klas.
- Geef scholen de wettelijke verplichting een stage- of leerwerkplek te regelen voor jongeren die dat buiten hun schuld zelf niet is gelukt.

3. Creëer gelijke kansen op werk en inkomen voor iedereen

Ook mensen met een beperking willen werken en zelfstandig hun inkomen verdienen. Toch hebben zij minder vaak een baan dan mensen zonder beperking.

Als mensen met een beperking aan de slag gaan, levert dat grote meerwaarde op voor iedereen. Voor werknemers omdat zij hun kwaliteiten benutten en hun financiële positie verbeteren. Voor werkgevers omdat zij extra arbeidskrachten vinden en verborgen talent aanboren. Voor de overheid omdat er minder aan uitkeringen hoeft worden uitgekeerd. Met andere woorden: effectief investeren in mensen loont.

Investeren in mensen op het werk begint met het bieden van de juiste ondersteuning. Zoals aanpassingen op de werkplek en goede begeleiding. Zonder deze ondersteuning is werken voor mensen met een beperking namelijk vaak niet mogelijk. De ondersteuning moet maatwerk zijn: afgestemd op de betrokken persoon. Hiervoor is het compensatiebeginsel (bekend uit de Wmo) goed bruikbaar.

Voor werkzoekenden/werknemers met een arbeids-handicap én werkgevers moet een basispakket aan re-integratie-ondersteuning beschikbaar zijn. Werkgevers en werknemers moeten vervolgens zelf kunnen kiezen welke re-integratie-instrumenten ze gebruiken en welke deskundigen ze inschakelen. Het budget moet daarom persoonsvolgend zijn.

Het besteedbaar inkomen van mensen met een beperking is gemiddeld aanzienlijk lager dan dat van de gemiddelde Nederlander. Politieke partijen moeten voorkomen dat de koopkracht van mensen met een beperking verder verslechtert. Deze groep mag niet te maken krijgen met steeds nieuwe bezuinigingen, de beruchte Stapeling.

Wat kan de politiek doen?

- Neem het compensatiebeginsel, bekend uit de Wmo, ook op in de sociale zekerheidswetgeving.
- Garandeer een basispakket aan re-integratie-instrumenten en ondersteuning op de werkvloer voor mensen met een beperking.
- Laat werkgevers en werknemers zelf hun re-integratie-instrumenten en bijhorende deskundigen kiezen.
- Maak het re-integratiebudget persoonsvolgend.
- Voer een gehandicapten-effectrapportage in voor nieuwe wetgeving.
- Breng jaarlijks de inkomens- en koopkrachtontwikkeling in beeld.
- Maak een eenvoudig systeem voor de compensatie van meerkosten.

4. Garandeer betaalbare zorg voor iedereen

De zorg in Nederland is van hoog niveau. Maar de laatste jaren is er wel sprake van verschraling. Om de zorg in de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden zijn hervormingen nodig.

De AWBZ moet weer een regeling voor de oorspronkelijke doelgroep zijn: mensen die langdurig – vaak levenslang – zijn aangewezen op verzorging. Een onafhankelijke indicatiestelling geeft toegang tot de AWBZ. Mensen hebben een vrije keuze tussen zorg in natura of een pgb. Cliënten met een tijdelijke of kortdurende indicatie worden voortaan geholpen via de Zorgverzekeringswet.

De Wmo biedt de noodzakelijke ondersteuning om aan de samenleving te kunnen deelnemen. Hierbij is het belangrijk dat mensen zelf keuzes kunnen maken en de regie in eigen hand hebben. Bovendien moet onafhankelijke cliëntonder-

steuning zijn gegarandeerd. Als dat goed geregeld is, kan de gemeentelijke ondersteuning worden verbreed naar andere levensterreinen, zoals werk. Het compensatiebeginsel moet daarbij het wettelijk uitgangspunt zijn.

De zorg (cure) moet dicht bij de patiënt worden georganiseerd. Versterking van de eerste lijn is daarvoor noodzakelijk. De tweede lijn moet zich meer specialiseren, waarbij uiteraard een goede landelijke spreiding moet zijn gegarandeerd. Daarnaast is matiging van specialisten-salarissen nodig.

Wat kan de politiek doen?

- Houd de zorg betaalbaar: voorkom stapeling van zorgkosten door een inkomensafhankelijk maximum vast te stellen aan het totaal aan eigen betalingen in de Zorgverzekeringswet, AWBZ en Wmo.
- Versterk de eerstelijnszorg.
- Richt de AWBZ op de oorspronkelijke doelgroep.
- Regel keuzevrijheid en gelijkwaardigheid tussen pgb of zorg in natura.
- Houd zorgverzekeringen toegankelijk voor mensen met een beperking door het bestaande systeem van risicoverevening aan te passen.
- Voer het pgb ook in voor andere levensterreinen, in de vorm van een integraal participatiebudget.
- Verstevig de financiële basis van patiëntenorganisaties door financiering via ziektekostenpremies mogelijk te maken.
- Zorg dat bij decentralisatie de medezeggenschap van patiënten- en gehandicaptenorganisaties goed is geregeld.